

Justitiedepartementet
Drottninggatan 3, Stockholm
ju.remissvar@regeringskansliet.se
Diarienummer: Ju2025/00874

SWETICs Remissvar om Säkrare tivolli - Delbetänkande av Utredningen om En stärkt tillsyn av tivolli och en översyn av vissa uppgifter som utförs av Polismyndigheten (SOU 2025:40) - diarienummer Ju2025/00874

Swedish association for testing, inspection and certification (SWETIC) har tagit del av betänkandet och vill framföra följande synpunkter:

1. Föreskriftens roll i förhållande till standarder

Det är viktigt att det är föreskriften som i första hand ställer de bindande kraven. Standarder bör i andra hand användas som ett verktyg för att precisera nivån på kraven. Standarder är i grunden frivilliga att följa och deras funktion är att sätta nivån, inte att i sig själva utgöra tvingande rätt. Föreskriften ska därför tydligt ange kraven, och hänvisning till standard bör endast ske där det är motiverat.

2. Krav på befintliga, idrifttagna objekt

Om en standard ändras bör detta inte medföra retroaktiva krav på redan idrifttagna objekt, om inte avsikten uttryckligen är att införa sådana krav. Det har hänt i Norge där föreskrivande myndighet Jernbanetillsynet har agerat på detta vis. Detta är viktigt för att undvika orimliga omställningskostnader och för att ge rättssäkerhet för verksamhetsutövarna.

3. Modernisering och utbyte av delar (förtydligande § 6 i lagförslaget)

Vid modernisering eller utbyte av delar är det viktigt att föreskriften tydligt anger vad som gäller. SWETIC anser att Boverkets formulering är lämplig som utgångspunkt: *"Vid ändring av en motordriven anordning eller utbyte av viss del av anordningen ska den ändrade eller utbytta delen uppfylla gällande krav."* Detta ger både tydlighet och förutsägbarhet för kontrollorgan och verksamhetsutövare.

Lämplig beskrivning av vad en ändring är kan vara – *ändring av anordningens grundförutsättningar*. Om detta begrepp återfinns i förordning eller lag finns goda förutsättningar att i föreskrift förtydliga med tydliga riktlinjer för när revisionsbesiktning ska fordras. Exempel på sådana riktlinjer kan vara:

- Ändring av maximalt antal passagerare eller passagerarnas fysiska egenskaper.
- Ändring av hastighet.
- Ändring av bärande delar.
- Ändring av maskineri.
- Ändring av styrsystem.
- Ändring av mjukvara.
- Andra förändringar av motsvarande betydelse för säkerheten.

4. Besiktning efter flytt till ny uppställningsplats

SWETIC vill uppmärksamma att den föreslagna lydelsen av 7 § kan tolkas så att en fast tivolianordning får tas i bruk efter ned- och uppmontering eller flytt till ny uppställningsplats baserat enbart på egenkontroll, och att ackrediterad montagebesiktning kan ske upp till ett år senare. Detta innebär att anordningen kan användas under lång tid innan officiell kontroll utförs, vilket kan medföra en oacceptabel säkerhetsrisk. SWETIC föreslår att lagförslaget förtydligas så att en ackrediterad montagebesiktning ska ske innan en fast tivolianordning som inte är avsedd för ambulerande verksamhet tas i bruk, alternativt om flytten tas upp under kraven för revisionsbesiktning.

5. Periodicitet återkommande besiktning

I det nuvarande regelverket (förordning 1993:1634) anges tydligt att ett godkännande gäller i 12 månader från den sista dagen i den månad då besiktningen utfördes. Detta ger en tydlig besiktningsperiod som säkerställer att kontroll sker med jämna och förutsägbara intervaller. I det föreslagna lagförslaget saknas en sådan uttrycklig bestämmelse, och det anges endast att återkommande besiktning ska ske minst en gång per år.

SWETIC anser att det är nödvändigt att införa en fast besiktningsperiod, på motsvarande sätt som i exempelvis Boverkets föreskrifter BFS 2011:12 eller Arbetsmiljöverkets föreskrifter AFS 2023:11, 13 kap., där giltighetstiden är tydligt reglerad. Att införa en fast besiktningsperiod ger såväl verksamhetsutövare som kontrollorgan möjlighet att planera och anpassa sig på ett sätt som gagnar alla vid återkommande besiktning.

Detta gäller under förutsättning att lagförslaget ligger till grund för att ta fram en föreskrift som tydligt anger besiktningsperiodens längd och giltighetstid för godkännande.

6. Möjlighet till tidsbegränsat godkännande vid mindre brister

I nuvarande förordning (1993:1634) finns en möjlighet att ge ett godkännande med kortare giltighetstid när mindre brister konstateras, under förutsättning att dessa åtgärdas inom en angiven tidsfrist. Denna möjlighet saknas i lagförslaget.

SWETIC anser att enklare brister som inte har en väsentlig påverkan på säkerheten – till exempel dokumentationsbrister, avsaknad av skyltar eller andra mindre avvikelser – inte bör vara skäl till att anordningen bedöms utgöra en omedelbar fara. I stället bör det vara möjligt för ägaren att på eget ansvar åtgärda dessa brister inom en viss tid, att detta sedan kontrolleras vid kommande återkommande besiktning på motsvarande sätt som Boverket föreskriver i BFS 2011:12 för motordrivna anordningar.

Med vänlig hälsning

Jörgen Backersgård, ordförande i Swetic